

H. JELETT and D. G. MADILL, *A manuel of Midwifery*. For students and practitioners. London. BAILLIERE, TINDALL and COX. 1921. Third Edition; with 20 plates and 570 illustrations in the text.

Reeds lang ligt dit verloskundig leerboek der Iersche hoogeschool te Dublin op mijn schrijftafel ter aankondiging. Het 1200 bladzijden dikke boek is niet gemakkelijk door te worstelen. De vorige (tweede) druk verscheen in 1909. Ofschoon rekening is gehouden met de nieuwe opvattingen omtrent anatomie en physiologie der inwendige geslachtsdeelen, beantwoordt het boek toch nog niet aan den tegenwoordigen stand der wetenschap; in vele opzichten is het al weer verouderd. Kenmerkend is bijv. het feit, dat breedvoerig (15 bladzijden) de „pubiotomie” besproken wordt, terwijl de „supra-symphysaire sectio caesarea” slechts terloops vermeld wordt. Het boek is fraai geïllustreerd, vele plaatjes zijn echter niet oorspronkelijk, maar overgenomen uit het bekende leerboek van BUMM.

Dengene, die zich op de hoogte wil stellen van de Engelsche aanwijzingen en techniek der verloskundige operaties, nogal eens afwijkende van onze hedendaagsche opvattingen, zij dit boek aanbevelen.

L. F. DRIESSEN.

HENRI LECLERC, *Précis de Phytothérapie*. Essais de thérapeutique par les plantes françaises. MASSON et Cie. Editeurs, Paris 1922.

Er valt allerwege een herleving waar te nemen in de kweek van geneeskrachtige kruiden. Niet alleen hier te lande, ook elders vindt men een opnieuw ontwaakte belangstelling op dit gebied, als uiting waarvan dit Fransche werkje verscheen.

In een korte inleiding zet LECLERC uiteen, hoe de stand van dit vraagstuk in Frankrijk is. Hij geeft een beknopte geschiedenis van het onderwerp en het treft den lezer, dat tal van bekende Fransche geleerden in dit onderwerp belangstellen, nadat een ongunstig oordeel hunner voorgangers dezen tak van wetenschap oogenschijnlijk ten doode opgeschreven had. LECLERC zegt dienaangaande: „Grâce à cette évolution, la phytothérapie n'est plus seulement, comme il y a quelques années, à l'époque où je lui consacrais mes premiers travaux, une originalité rétrospective, ce que je croyais pouvoir appeler alors „une coquetterie de grande „dame voulant jouer à la bergère”. Une ère nouvelle s'est ouverte pour elle: patronnée par les noms les plus autorisés, elle est passée du domaine de la paléontologie médicale dans celui de la pratique journalière.”

De schrijver heeft de planten ingedeeld naar haar geneeskrachtige werking en onderscheidt de volgende groepen: „les purgatifs, les vomitifs, les vermifuges, les diurétiques, les sudorifiques et les dépuratifs, les antisudoraux, les toniques astringents, les toniques amers, les stimulants, les antispasmodiques, les emménagoques,

les béchiques, les topiques, les narcotiques, les modérateurs réflexes, les modérateurs nerveux périphériques, les cardio-vasculaires”.

Van iedere plant geeft LECLERC naast de geschiedenis de volledige gebruiksaanwijzing, den inlandschen en Latijnschen naam en de verschillende synoniemen. De werkzame bestanddeelen en de ontdekkers ervan zijn natuurlijk evenmin vergeten. Telkens treft men aardige vondsten aan. Wie onzer weet nog bijv., dat de *Ecbalium elaterium* (springkomkommer) door BRIGHT gebruikt werd bij waterzucht? Dat LECLERC het met goed gevolg voorschrijft bij vetzucht en bij duizeligheid door vaatverkalking? Zoo zou ik kunnen voortgaan. De plattelandsarts, die in plantkunde belang stelt, vindt in dit boekje van alles, dat hem de natuur met een ander oog zal doen aanschouwen.

Natuurlijk missen wij ook wel enkele planten, die hier te lande gebruikt worden, bijv. bij de wormafdrijvende middelen de verschillende wormkruiden als boerenwormkruid, wildwormkruid en balsemwormkruid. Ook vindt men wel planten als algemeen voorkomend genoemd, die bij ons tot de zeldzaamheden behooren.

LECLERC, die eenigszins als een moderne VAN BEVERWIJK is te beschouwen, heeft met deze „Schat der Gesontheit” den geneeskundigen stand een grooten dienst bewezen. Niet alleen de geneesmiddelleer, ook de diëtleer werd door hem uitvoerig behandeld en als zoodanig kan zijn boek als vraagbaak ten zeerste worden aanbevolen.

F. M. G. DE FEYFER.

Arzneidispensier und Rezeptierkunde. Kurzgefasster Leitfaden zum Gebrauche beim theoretisch-practischen Unterrichte sowie zum Selbststudium für Studierende und Aerzte. Deutschlands, Oesterreichs und der Schweiz von Dr. med. ROBERT BUROW. Anhang: Formulae magistrales Berolinenses, Viennenses, Basilienses et Antidota. Zweite vermehrte und verbesserte Auflage. Leipzig, Verlag von F. C. W. VOGEL. 1922. pp. 176 en VI.

Een niet aanbevelenswaardige handleiding van een schrijver, die het onderwerp, waarover hij schrijft, noch theoretisch, noch practisch beheerscht. Indien het een eersten druk gold, dan zou men het boekje als een te spoedig uitgegeven voorontwerp voor een soortgelijk werk kunnen beschouwen; van een tweeden druk kan men dit moeilijk zeggen. Bij de meer eenvoudige voorschriften van het begin valt weinig op te merken, moeilijkheden zijn zorgvuldig vermeden, een emulsie met phosphorus maakt men, door, in plaats van 0.01 gr. phosphorus, 1 gram van een éénprocentige phosphorolie te nemen; hoe deze gemaakt wordt, behoeft de leerling niet te weten. Bij de pillen komt echter al heel spoedig het gebrek aan ervaring en kennis bij den schrijver aan het licht, als hij de massa's bij voorkeur met mucilago gummi arabici laat maken, wat het beste middel is, om de pillen onverteerbaar te maken; het voorschrift voor pillen met Balsamum Copaivae en Cera flava geeft een geheel onverteerbaar produkt. Had de schrijver kennis genomen